

Sygn. akt IV CSK 11/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku B. B.
przy uczestnictwie E. O., K. B. i X. B.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt IX Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 października 2012 r. Sąd Rejonowy w N. stwierdził, że B. B. i X. B. nabyli przez zasiedzenie z dniem 30 kwietnia 2008 r. na prawach ustawowej wspólności majątkowej udział 418/1000 z udziału 2/3 należącego do pozostałych współwłaścicieli w nieruchomości gruntowej położonej w J.. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w O. na skutek apelacji uczestnika K. B. zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek, uznając, że wnioskodawczynie nie wykazała, aby wraz z mężem posiadała nieruchomość samoistnie w zakresie wskazanych udziałów innych współwłaścicieli przez okres wystarczający do zasiedzenia. W ocenie Sądu zajmowana przez B. i X. B. część nieruchomości uczestników została im użyczona przez matkę X. B. w ramach pomocy rodzinnej dla młodych małżonków i pozostawała w ich posiadaniu zależnym, a nie samoistnym.

Od tego postanowienia skargę kasacyjną wniosła wnioskodawczynie B. B., zaskarżając je w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi przesłankami przewidzianymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne ujęła w formie następujących pytań:

- czy decydujące znaczenie dla ustalenia rodzaju posiadania ma sposób sprawowania władztwa nad nieruchomością czy też okoliczność, iż nastąpiło ono w ramach stosunków rodzinnych;
- jakie znaczenie w kontekście nabycia własności nieruchomości ma okoliczność objęcia jej w posiadanie za zgodą właściciela.

Wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie skarżąca nie sprecyzowała, które przepisy ma na myśli.

O oczywistej zasadności skargi świadczy, zdaniem wnioskodawczyny dopuszczenie się przez Sąd Okręgowy szeregu łatwo dostrzegalnych uchybień, zwłaszcza w zakresie stosowania prawa materialnego.

Zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem nowym, dotychczas nie rozwiązany w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, BSN 2009, nr 4, s. 48). Powinno precyzować problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego i którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy, jak również dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Przedstawione przez skarżącą problemy nie mają cech tak rozumianej istotności. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że posiadanie jest stanem faktycznym, w którym podmiot prawa cywilnego sprawuje we własnym interesie względnie trwałe, faktyczne władztwo nad rzeczą w zakresie prawa własności albo w zakresie innego prawa podmiotowego. W świetle powyższego nie budzi wątpliwości, że stwierdzenie posiadania samoistnego jest możliwe w przypadku, gdy posiadanie polega na korzystaniu z rzeczy z wyłączeniem innych osób i jest niezależne od wyraźnej lub dorozumianej zgody innej osoby, w tym w szczególności niezależne od zgody właściciela. Progowym warunkiem umożliwiającym uznanie określonego władztwa faktycznego za posiadanie samoistne jest rzeczywista możliwość korzystania przez określony podmiot z rzeczy w zakresie odpowiadającym treści prawa własności niezależnie od woli

innych podmiotów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 r. I CSK 453/08, niepubl., z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11, niepubl. oraz uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2003 r. P 3/03, OTK-A 2003/8/82).

Powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga od skarżącego sformułowania w uzasadnieniu wniosku odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność. Skarga jest oczywiście uzasadniona wówczas, kiedy zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343 czy też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012 r., III PK 79/11, LEX nr 1215619). Nie chodzi więc o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Ocena skarżącej, że podnoszone przez nią zarzuty cechuje tak rozumiana oczywistość nie wystarczy, skoro w świetle poczynionych przez Sady obu instancji ustaleń faktycznych zarzuty materialnoprawne podnoszone przez skarżącą nie jawią się jako jednoznacznie uzasadnione.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]